

Kursplan för

Vård vid psykisk ohälsa och sjukdom, 12 hp

Nursing in Mental Health and Psychiatry, 12 credits

Denna kurs är nedlagd, för mer information se rubriken Övergångsbestämmelser i den sista versionen av kursplanen.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

VT12 , HT14 , VT15 , HT15 , VT16 , VT17 , HT18

Kurskod	1SJ005
Kursens benämning	Vård vid psykisk ohälsa och sjukdom
Hp	12 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Omvårdnad
Nivå	G2 - Grundnivå 2
Betygsskala	Väl godkänd, godkänd, underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle
Beslutande organ	Programnämnd 1
Datum för fastställande	2011-10-04
Reviderad av	Utbildningsnämnden NVS
Senast reviderad	2021-12-09
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2018

Särskild behörighet

Tillträde till termin 4:

Samtliga kurser från termin 1 och 2

Termin 3: Godkänd bedömning från verksamhetsförlagd utbildning 9 hp (1SJ002)

Student som underkänts på verksamhetsförlagd utbildning (VFU) till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskerats, är behörig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen har fullföljts.

Mål

Kursens mål är att studenten ska förvärva grundläggande teoretiska kunskaper om psykisk hälsa och ohälsa samt färdigheter i omvårdnad i samband med vanligt förekommande psykiska sjukdomar. Med utgångspunkt från omvårdnadsprocessen ska studenten förvärva kunskaper i att identifiera, genomföra, dokumentera och utvärdera individuell psykiatrisk omvårdnad såväl under akut- som återhämtningsfas. Patienten och närståendeperspektiv beaktas särskilt.

Moment 1: Omvårdnad vid psykisk ohälsa och sjukdom

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- förklara hur psykisk ohälsa uppstår i sårbara situationer
- redogöra för vanliga psykiska störningar och psykiatriska sjukdomstillstånds yttringar, förlopp och behandling
- förstå betydelsen av helhetssyn i bemötandet av människor i behov av psykiatrisk vård
- beskriva och reflektera över gällande lagar, författningar, säkerhetsföreskrifter och organisation inom psykiatrisk vård

Färdighet och förmåga

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- identifiera behov av omvårdnad hos personer med psykisk ohälsa och sjukdom
- beskriva och värdera förebyggande och hälsofrämjande omvårdnadsåtgärder vid psykisk ohälsa och sjukdom

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- identifiera och analysera etiska värdekonflikter samt tillägna sig ett etiskt förhållningssätt som särskilt beaktar människors sårbarhet och utsatthet
- reflektera över sambandet mellan psykisk ohälsa och genus samt sociokulturella faktorer

Moment 2: Verksamhetsförlagd utbildning

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- redogöra för innebörden i psykologiska och psykiatriska begrepp som är av betydelse inom sjuksköterskans kompetens område
- beskriva grunderna för stödåtgärder i återhämtningsprocessen vid psykisk sjukdom

Färdighet och förmåga

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- identifiera, planera, genomföra och utvärdera omvårdnad vid psykisk ohälsa och sjukdom utifrån individens behov, resurser och hälsohinder
- redogöra för etiologi, symtomatologi, diagnostik och behandling vid vanligt förekommande psykiska sjukdomar, inklusive psykofarmakologi
- i dialog med patienten och närstående stärka delaktighet och inflytande över vården
- samverka med den egna och andra professioner i planering och utförande av vård och omvårdnad

Innehåll

Kursen består av två moment:

Omvårdnad vid psykisk ohälsa och sjukdom, 4.5 hp

Betygsskala: VU

I kursen behandlas psykiatrisk omvårdnad i relation till psykisk ohälsa och sjukdom där ett etiskt patient- och närstående perspektiv är centralt.

- Begrepp inom omvårdnad i psykiatrisk vård, t.ex. hälsa och lidande
- Verbal och icke-verbal kommunikation
- Omvårdnad och aktuella forskningsresultat
- Vanligt förekommande psykiatriska sjukdomstillstånd
- Psykiatriska sjukdomars genes, symtom, behandling och återhämtning
- Destruktiva och självdestruktiva handlingar
- Kris och krishantering
- Kognitiva och psykodynamiska teoriers användning inom psykiatrisk vård
- Riskanalys för att förebygga komplikationer av psykisk sjukdom
- Datorbaserad dokumentation, bedömningsinstrument
- Lagar, författningar och säkerhetsföreskrifter inom psykiatrisk vård
- Den psykiatriska vårdens organisation

Verksamhetsförlagd utbildning, 7.5 hp

Betygsskala: VU

I kursen behandlas psykiatrisk omvårdnad i relation till psykisk ohälsa och sjukdom där ett etiskt patient- och närstående perspektiv är centralt. Den verksamhetsförlagda utbildningen består av en sammanhängande period inom psykiatrisk vårdverksamhet inom landsting, kommunal socialpsykiatri eller privata vårdgivare. Där får studenten under handledning träna att bedöma, genomföra och utvärdera patientens behov av omvårdnad. Som metod används omvårdnadsprocessen där särskilt omvårdnadshandlingar och aktiviteter inom psykiatrisk vård konkretiseras. Studenten deltar i vanligt förekommande medicinsktekniska moment samt beredning och administrering av läkemedel.

Planering, genomförande och utvärdering av omvårdnad relaterad till personer med psykisk ohälsa och sjukdom.

- Förhållningssätt till patient och närstående, samt relationens betydelse i den psykiatriska vården
- Analys och värdering av etiska värdekonflikter
- Vetenskapligt förhållningssätt i klinisk verksamhet
- Teamarbete, samverkan och kontinuitet i den psykiatriska vårdkedjan

Arbetsformer

Kursens olika moment integreras under arbetsformer som syftar till att understödja studentens lärande och till att träna ett vetenskapligt förhållningssätt vilket innebär aktivt kunskapssökande, problemlösning och kritisk reflektion. I denna kurs förekommer föreläsningar, seminarier, grupparbeten, litteraturstudier, och verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Deltagande i seminarier, grupparbeten och VFU är obligatoriskt.

Kursansvarig bedömer om och i så fall hur frånvaro från obligatoriska utbildningsinslag kan tas igen. Innan studenten deltagit i de obligatoriska utbildningsinslagen eller tagit igen frånvaro i enlighet med kursansvarigs anvisningar kan inte studieresultaten slutrapporteras. Frånvaro från ett obligatoriskt utbildningsinslag kan innebära att den studerande inte kan ta igen tillfället förrän nästa gång kursen ges.

Distansutbildningen är IT-baserad och bygger på självständigt och kollaborativt lärande. Olika arbetsformer såsom individuella studieuppgifter, arbete i grupp, virtuella diskussioner och seminarier samt föreläsningar förekommer. Lärarstöd ges via IT-baserad lärarandeplattform.

Den verksamhetsförlagda utbildningen är förlagd till enheter inom psykiatrisk vårdverksamhet inom landsting, kommunal socialpsykiatri och privata vårdgivare. Dag-, kvälls-, natt- och helgpas förekommer samt även röda dagar i förekommande fall. Under den verksamhetsförlagda utbildningen ingår handledning och reflektion individuellt och/eller i grupp.

Examination

Moment 1 examineras individuellt genom en skriftlig tentamen.

I samband med den verksamhetsförlagda utbildningen (moment 2) sker fortlöpande bedömning av studentens prestationer. Halvtids- och slutbedömning genomförs. Yrkeshandledare och/eller adjungerad klinisk adjunkt ger underlag för bedömning enligt fastställt bedömningsformulär för verksamhetsförlagd utbildning. Vid risk för underkännande ska, senast vid halvtidsbedömningen, ansvarig universitetslärare tillsammans med yrkeshandledare och student upprätta en skriftlig planering för den fortsatta verksamhetsförlagda utbildningen.

För godkänd kurs krävs att lärandemålen är uppfyllda, vilket innebär godkänt resultat i moment 1 och 2 samt aktivt deltagande i obligatoriska delar. För väl godkänd kurs krävs väl godkänt resultat på den integrerade skriftliga tentamen (moment 1). Betyg sätts av examinator.

Student som ej är godkänd efter ordinarie examinationstillfälle har rätt att delta vid ytterligare fem examinationstillfällen. Student som saknar godkänt resultat efter tre genomförda examinationstillfällen kan dock erbjudas att gå om moment eller kurs ytterligare en gång. Detta gäller i mån av plats. Om studenten genomfört sex underkända examinationer ges inte något ytterligare examinationstillfälle. Inlämning av blank skrivning räknas som examinationstillfälle. Examinationstillfälle till vilket studenten anmält sig men inte deltagit räknas inte som examinationstillfälle. Hemexamination som har öppnats via lärplattform räknas som utnyttjat examinationstillfälle även om examinationen inte lämnats in. För sent inlämnade examinationsuppgifter beaktas ej. Studenter som inte lämnat in i tid hänvisas till omtentamenstillfället.

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning (VFU) eller motsvarande om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett VFU-tillfälle är förbrukat. I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt VFU-tillfälle på denna kurs. Underkänd verksamhetsförlagd utbildning får endast genomföras ytterligare en gång.

Övergångsbestämmelser

Kursen är nedlagd och gavs för sista gången HT19. Examination enligt denna kursplan ges sista gången VT23 för studenter som inte fullföljt kursen med godkänt resultat.

Övriga föreskrifter

Kursutvärdering sker enligt de riktlinjer som är fastställda av Styrelsen för utbildning.

Litteratur och övriga läromedel

Moment 1 och 2

Obligatorisk litteratur

Allgulander, Christer

Klinisk psykiatri

3. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2014 - 387 s.

ISBN:9789144083285 LIBRIS-ID:16016418

[Sök i biblioteket](#)

Att förstå vårdvetenskap

Dahlberg, Karin

Lund : Studentlitteratur, 2003 - 135 s.

ISBN:91-44-02749-4 LIBRIS-ID:8854003

[Sök i biblioteket](#)

Omvårdnadens grunder : ansvar och utveckling

Ehrenberg, Anna; Wallin, Lars; Edberg, Anna-Karin

2. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2014 - 539 s.

ISBN:9789144083544 LIBRIS-ID:16610857

[Sök i biblioteket](#)

Författningshandbok för personal inom hälso- och sjukvården. Författningshandbok 2011 för personal inom hälso- och sjukvård

Raadu, Gunnel

42. uppl. : Stockholm : Liber, 2011 - 824 s.

ISBN:91-47-10359-0 LIBRIS-ID:12072073

[Sök i biblioteket](#)

Omvårdnad vid psykisk ohälsa : på grundläggande nivå

Skärsäter, Ingela

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2010 - 483 s.

ISBN:978-91-44-05646-3 LIBRIS-ID:11877766

URL: [Interaktivt webbmaterial](#)

[Sök i biblioteket](#)

Topor, Alain; Borg, Marit

Relationer som hjälper : om återhämtningsprocesser vid svåra psykiska problem

Lindelöf, Inger

Lund : Studentlitteratur, 2008 - 141 s.

ISBN:978-91-44-04862-8 LIBRIS-ID:10738038

[Sök i biblioteket](#)

Birkler, Jacob

Filosofi och omvårdnad : etik och människosyn

Björkander Mannheimer, Eva

1. uppl. : Stockholm : Liber, 2007 - 239, [1] s.

ISBN:978-91-47-05353-7 LIBRIS-ID:10331476

[Sök i biblioteket](#)

Vårdvetenskapliga begrepp i teori och praktik

Wiklund Gustin, Lena; Bergbom, Ingegerd

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2012 - 512 s.

ISBN:978-91-44-07104-6 LIBRIS-ID:12642778

[Sök i biblioteket](#)

Vetenskapliga artiklar tillkommer